

МАМЛАКАТГА ИНВЕСТИЦИЯЛАРНИ ФАОЛ ЖАЛБ ҚИЛИШДА ЭРКИН ИҚТИСОДИЙ ЗОНАЛАР ОМИЛИДАН ФОЙДАЛАНИШ ("НАВОИЙ" ЭИЗ МИСОЛИДА)

Каримқулов Жасур Имомбоевич

Тошкент молия институти иқтисодиёт фанлари доктори, профессор,

Тошкент, Ўзбекистон.

email: karimqulovj@mail.ru

ORCID: 0000-0002-9241-9153

Бекзод Абдуқахоров Ўткир ўғли*

Тошкент молия институти талабаси, Тошкент, Ўзбекистон.

email: abdukaxaroff@mail.ru

ORCID: 0000-0001-5111-9042

USING OF THE FACTOR OF FREE ECONOMIC ZONES IN ACTIVE ATTRACTION OF INVESTMENTS IN THE COUNTRY (ON THE EXAMPLE OF NAVOI FEZ)

Karimkulov Jasur Imomboevich

Tashkent Institute of Finance, Doctor of economic sciences, Professor,

Tashkent, Uzbekistan.

email: karimqulovj@mail.ru

ORCID: 0000-0002-9241-9153

Bekzod Abdukakhorov Utkir ugli*

Student of Tashkent Institute of Finance, Tashkent, Uzbekistan.

email: abdukaxaroff@mail.ru

ORCID: 0000-0001-5111-9042

JEL Classification: E2, E22

Аннотация. Ушбу мақолада эркин иқтисодий зоналарни миллий иқтисодиёт рақобатбардошлигини оширишнинг самарали воситасига айлантириш йўллари, эркин иқтисодий зоналарнинг инвестицион фаоллигини оширишнинг макроиқтисодий омиллари ҳамда бугунги кунда Ўзбекистон Республикаси иқтисодиёти ривожига муҳим аҳамият касб этиб келаётган "Навоий" эркин иқтисодий зонасида фаолият юритаётган корхоналар фаолияти кўриб чиқилиб, уларни янада такомиллаштириш имкониятлари таҳлил этилган. Шу билан бир қаторда эркин иқтисодий зоналар фаолияти юзасидан ўзларининг илмий-изланиш-

ларини олиб борган иқтисодчи олимларнинг соҳа юзасидан билдирган фикрлари ўрганиб чиқилган. Ўрганилган адабиётлар юзасидан эркин иқтисодий зоналарнинг ташкил этиш асослари, уларни ташкил этишнинг мақсади ва шу мақсадга эришиш борасида белгилаб қўйилган вазифалар, эркин иқтисодий зоналар омилидан фойдаланган ҳолда мамлакатнинг иқтисодий тармоқларига инвестициялар, хусусан хорижий тўғридан-тўғри инвестицияларни фаол жалб қилиш, қулай инвестиция муҳитини таъминлаш, инвестицион фаолликни ошириш масалалари кенг қамровда кўриб чиқилган.

Илмий тадқиқот давомида эркин иқтисодий зоналар, хусусан "Навоий"

эркин иқтисодий зонаси ва мазкур зонада мавжуд саноат корхоналарнинг фаолият турлари ўрганиб чиқилган. Шунингдек "Навоий" эркин иқтисодий зонасида 2018-2021 йиллар мобайнида қайд этилган молиявий кўрсаткичлар, яъни эркин иқтисодий зонада амалга оширилган инвестицион лойиҳалар сони, мазкур лойиҳаларнинг умумий қиймати, шу жумладан лойиҳага киритилган хорижий инвестициялар қиймати ҳамда лойиҳа юзасида яратилган иш ўринлари тўғрисидаги маълумотлар статистик кузатув асосида йиллар кесимида таққосланган ва сўнгги йиллардаги ўсиш суръатлари ҳисобланиб натижалар таҳлил этилган.

Изланишлар сўнггида мамлакат иқтисодий-географик ҳудудларининг инвестицион жозибадорлигини таъминлаш, бу борада самарали инвестиция дастурларини ишлаб чиқиш ва амалиётга жорий этиш асосида эркин иқтисодий зоналардан фойдаланиш имкониятларини амалиётга қўллашда умумий хулоса берилган ҳамда эркин иқтисодий зоналар фаолиятини янада ривожлантириш бўйича жаҳон ҳамжамиятида ривожланган мамлакатлар тажрибасини амалиётга кенг тадбиқ этиш билан боғлиқ бир қатор таклифлар келтириб ўтилган.

Abstract. In this article, the ways of turning Free Economic Zones into an effective means of increasing the competitiveness of the national economy, macroeconomic factors of increasing the investment activity of Free Economic Zones, as well as the activities of enterprises operating in the "Navoi" Free Economic Zone, which is of great importance in the development of the economy of the Republic of Uzbekistan today, At the same time, the

opinions expressed by economist scientists who conducted their research on the activities of Free Economic Zones on the sphere have been studied. On the basis of the studied literature, the basics of the organization of Free Economic Zones, the purpose of their organization and the tasks set out for the achievement of this purpose, investments in the economic sectors of the country using the factor of Free Economic Zones, in particular, the active involvement of foreign direct investment, ensuring a favorable investment climate, increasing investment activity are considered.

During the scientific research, the Free Economic Zones, in particular the "Navoi" Free Economic Zone and the types of activities of existing industrial enterprises in this zone have been studied. Also, financial indicators recorded in the Free Economic Zone "Navoi" for 2018-2021 years, that is, the number of investment projects implemented in the Free Economic Zone, the total cost of these projects, including the cost of foreign investments included in the projects, and the data on the jobs created, which, based on statistical observation are compared in terms of years, on the project surface.

At the end of the research, a general conclusion was given in the application of the possibilities of using Free Economic Zones in the field of ensuring investment attractiveness of the economic-geographical regions of the country, development and implementation of effective investment programs in this regard. A number of proposals have been made on the further development of the activities of Free Economic Zones in connection with the wide implementation of the experience of developed countries in the world community into practice.